

Posudek školitele diplomové práce

Vít Koula, Aleš Holický ze Šternberka. Šlechtic a politik polipanské doby,
celkem 166 stran

Vít Koula se rodinou pánů ze Šternberka zabývá již delší dobu. Ve své bakalářské práci sledoval počátky rodu, jeho vývoj a význam do poloviny 14. století, nyní se zaměřil na dramatické období husitských válek a na léta postupné konsolidace české stavovské společnosti po jejich skončení. Z původně zamýšlené širší rodinné fresky se autor nakonec soustředil na jednoho z představitelů daného panského rodu, na pana Aleše Holického ze Šternberka. Není pochyb o tom, že si tato zajímavá postava zaslouží pozornost jako prototyp pragmatického šlechtice, který hledá cestu k úspěchu i majetku v rozkolísané době první poloviny „husitského století“. Svůj výklad založil autor na využití řady tištěných pramenů a na literatuře.

Poněkud klopotně vyznívá úvod s popisem obsahu jednotlivých kapitol, nikoliv tedy se zdůvodněním struktury práce rozdělené do deseti kapitol, co do rozsahu dost nevyvážených. První kapitola je věnovaná rozboru použitých pramenů a literatury a místy se v ní diplomant mírně odklání od smyslu tohoto přehledu a míší hodnocení zdrojů práce s popisem konkrétních událostí, jež jsou v dalších kapitolách rozvedeny. Čornejova antologie *Království dvojího lidu* by měla být s příslušným komentářem zařazena spíše mezi prameny. Do další z „úvodních“ kapitol Vít Koula zařadil přehled politického vývoje v Čechách v rozmezí let 1420–1455 ve snaze omezit popis obecných událostí a nezatěžovat tak další výklad. Kapitola je zpracována na základě literatury. Trochu bych polemizovala s pojmy *levice – pravice*.

Ve zbývajících kapitolách se již autor soustředil na „svého hrdinu“. Aleše Holického sleduje z hlediska jeho politického postoje (ke králi a otázce nástupnictví na českém trůnu, k šlechtickým uskupením), v politicko-společenském kontextu si všímá proměn jeho konfese atd. V IX. kapitole rozebírá Alešovy vztahy k předním politikům své doby, někdy však víceméně opakuje již řečené postřehy. Zvláště se pak autor věnuje vývoji majetku holického pána, jeho formování a rozrůstání. Důležité je konstatování, že Aleš nevytvářel ucelené panství, ale spokojil se s geograficky rozptýlenými statky, v širším kontextu mohlo být pojednáno o zástavách jako východisku k možné plné držbě (ne vždy realizované, což byl i případ Týřova a Křivoklátu).

Proměnlivé postoje Aleše Holického se autor většinou snaží – někdy ne zcela přesvědčivě – vysvětlit, případně omluvit. Vít Koula čtenáře sice přesvědčuje o stabilitě Alšova

programu, ale zároveň o něm píše, že byl schopný dohodnout se s kýmkoliv. Nevyváženě též působí tvrzení, že Aleš nechtěl zaujmout pozici vůdce některé z politických seskupení, vzápětí však dokazuje, že usiloval o místo v centru dění. Své názory na Aleše autor shrnul v závěru, který je koncipován jako odpovědi na tři otázky: jaký byl politický program holického pána, jak se odvíjely jeho styky s angažovanými současníky a jak budoval svůj majetek. Čtenáři poněkud chybí zhodnocení Alešova chování na pozadí společenských proměn dané doby a pohybu uvnitř šlechty ještě před definitivním uzavřením vyššího a nižšího šlechtického stavu.

Do práce se bohužel vloudily některé gramatické chyby (viz např. v názvu IX. kapitoly „Alešovi (!) vztahy ...“) a drobná pochybení (jako např. dvojí označení editora uvedené vedle sebe: ed., Hrsg.).

Předkládaná práce splňuje kritéria kladená na diplomovou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě. Vzhledem k některým jejím problematickým bodům ji hodnotím mezi velmi dobře – dobře, konečný výsledek ponechávám na vyznění obhajoby.

Praha, 17. 5. 2015

prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.
vedoucí práce